

POSTANOWIENIE

Dnia 23 marca 2022 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w II Wydziale Karnym w składzie:

przewodniczący: SSA Jerzy Skorupka (sprawozdawca)

sędziowie: SSA Wiesław Pędziwiatr

SSA Artur Tomaszewski

po rozpoznaniu w sprawie **K. S.**, oskarżonego o czyny z art. 286§1 KK w z w. z art. 294 §1 KK w z w. z art. 11 §2 KK w zw. z art. 12 KK skargi adw. E. Ś. z 11 lutego 2022 r. na naruszenie prawa ww. oskarżonego do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki

na podstawie art. 12 ust. 2, 4, 5 oraz art. 17 ust. 3 ustawy z dnia 17.06.2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (t.j. Dz. U. 2018.75)

postanowił:

I. stwierdzić, że w postępowaniu toczącym się przed Sądem Rejonowym w Oleśnicy, II K 645/15 oraz przed Sądem Okręgowym we Wrocławiu, IV Ka 265/20 nastąpiła przewlekłość, przez co naruszone zostało prawo oskarżonego K. S. do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki,

II. zasądzić od Skarbu Państwa, tj. Sądu Rejonowego w Oleśnicy oraz Sądu Okręgowego we Wrocławiu ze środków własnych tych jednostek na rzecz oskarżonego K. S. po 7.500 zł (łącznie 15.000 zł) za naruszenie jego prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki,

III. oddalić skargę w pozostałym zakresie,

IV. zwrócić K. S. wniesioną opłatę od skargi w wysokości 200 zł.

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 11 lutego 2022 roku (data wpływu do Sądu Okręgowego 16 lutego 2022 roku), obrońca oskarżonego K. S. wniósł do Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu skargę na naruszenie prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu sądowym toczącym się przed Sądem Okręgowym we Wrocławiu (IV Ka 265/20), wnosząc o stwierdzenie przewlekłości tego postępowania, wydanie zaleceń dla Sądu Okręgowego we Wrocławiu oraz zasądzenie na rzecz skarżącego 20.000 zł.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu zważył, co następuje.

Skarga jest częściowo zasadna. Na wstępie wskazać należy, iż zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. 2018. 75 t.j.), z przewlekłością postępowania mamy do czynienia wówczas, gdy trwa ono dłużej, niż to konieczne dla wyjaśnienia tych okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego i pozostaje to w związku przyczynowym z działaniem lub bezczynnością sądu.

Przy ocenie, czy doszło do naruszenia prawa strony do rozpoznania sprawy bez zbędnej zwłoki, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie, uwzględniając łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, niezależnie od tego, na jakim etapie skarga została wniesiona, a także charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawilosci, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania (art. 2 ust. 2 ustawy). Nie można pomijać również treści art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i rozumienia tego przepisu w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka. Zgodnie z powołanym przepisem każdy ma prawo do rozpoznania jego sprawy w rozsądnym terminie. O naruszeniu tej podstawowej zasady postępowania decyduje jednak nie sam upływ czasu, ale nieuzasadnione przewlekanie procesu.

W przedmiotowej skardze wnioskodawczyni podniosła, że **akt oskarżenia** przeciwko K. S., oskarżonemu o czyny z art. 286 §1 KK w z w. z art. 294 §1 KK w z w. z art. 11 §2 KK w zw. z art. 12 KK, **wpłynął do Sądu Rejonowego w Oleśnicy 30 listopada 2006 roku**. Sprawa rozpoznawana była pierwotnie przez Sąd Rejonowy w Kaliszu (sygn. akt II K 18/08), a w drugiej instancji przez Sąd Okręgowy w Kaliszu (sygn. akt IV 474/11). Wyrok został uchylony, a sprawa przekazana do ponownego rozpoznania w pierwszej instancji Sądowi Okręgowemu w Kaliszu (sygn. akt III K 53/13). Wydany przez ww. sąd wyrok został następnie uchylony przez Sąd Apelacyjny w Łodzi (sygn. akt II AKa 324/14).

Następnie sprawa toczyła się w pierwszej instancji przed Sądem Rejonowym w Oleśnicy (sygn. akt II K 645/15), a obecnie w instancji odwoławczej przed Sądem Okręgowym we Wrocławiu (sygn. akt IV Ka 265/20).

Analizując kolejne czynności w sprawie, podjęte po wydaniu przez Sąd Apelacyjny w Łodzi wyroku z dnia 23.04.2015 r. uchylającego wyrok Sądu Okręgowego w Kaliszu i przekazującego sprawę temu sądowi do ponownego rozpoznania (sygn. akt II AKa 324/14), należy mieć na uwadze, że:

1. 11.05.2015 r. Sąd Apelacyjny w Łodzi zwrócił akta Sądowi Okręgowemu w Kaliszu;
2. 22.06.2015 r. Sąd Okręgowy w Kaliszu stwierdził swą niewłaściwość i sprawę przekazał do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Oleśnicy;
3. 18.08.2015 r. Sąd Okręgowy w Kaliszu przekazał akta Sądowi Rejonowemu w Oleśnicy;
4. 22.09.2015 r. wydano zarządzenie o wyznaczeniu rozprawy na dzień 18.11.2015 r. (II K 645/15);
5. 18.11.2015 r. wydano postanowienie o odroczeniu rozpoznania sprawy z uwagi na brak dowodu zawiadomienia oskarżonego i oskarżycieli posiłkowych o terminie rozprawy;
6. 14.12.2015 r. wydano postanowienie o odroczeniu rozpoznania sprawy z uwagi na brak dowodu zawiadomienia oskarżonego o terminie rozprawy;
7. 27.04.2016 r. wydano postanowienie o odroczeniu rozpoznania sprawy – uwzględniono wnioski obrońcy o zmianę terminu rozprawy;
8. 6.07.2015 r. wydano postanowienie o odroczeniu rozpoznania sprawy z uwagi na niestawienie się oskarżyciela publicznego;
9. na rozprawie w dniu 27.07.2016 r. nastąpiło otwarcie przewodu sądowego, po czym odroczone rozprawę do 12.09.2016 r. w celu przesłuchania świadków;
10. na rozprawie w dniu 12.09.2016 r. przesłuchano trzech świadków, czterech świadków nie stawilo się;

11. na rozprawę w dniu 17.10.2016 r. nie stawili się żaden z czterech świadków (jeden zmarł), a sąd nie podjął żadnych czynności dyscyplinujących świadków;
12. na rozprawę w dniu 26.10.2016 r. nie stawili się żaden z trzech wezwanych świadków, a sąd nie podjął żadnych czynności dyscyplinujących świadków;
13. na rozprawę w dniu 16.11.2016 r. nie stawili się żaden z trzech świadków;
14. na rozprawę w dniu 11.01.2017 r. stawili się jeden z trzech świadków, ale nie został przesłuchany; rozprawę odroczone z uwagi na brak dowodu zawiadomienia oskarżonego o terminie rozprawy;
15. na rozprawę w dniu 27.02.2017 r. stawili się jeden z dwóch świadków i został przesłuchany (trzeci świadek złożył wniosek o przesłuchanie w miejscu zamieszkania w drodze pomocy prawnej);
16. w dniu 17.03.2017 r. sąd wydał odezwę o udzieleniu pomocy sądowej;
17. na rozprawę w dniu 5.04.2017 r. nie stawili się świadek; rozprawę odroczone w celu wezwania nieobecnego świadka;
18. na rozprawę w dniu 17.05.2017 r. nie stawili się świadek; rozprawę odroczone w celu wezwania nieobecnego świadka;
19. na rozprawę w dniu 7.06.2017 r. nie stawili się świadek; rozprawę odroczone w celu ustalenia jak długo będzie trwała nieobecność świadka;
20. na rozprawę w dniu 12.07.2017 r. stawili się świadek i został przesłuchany; obrońca oskarżonego wniosł dodatkowo o przesłuchanie kolejnych trzech świadków;
21. na rozprawę w dniu 23.08.2017 r. nie stawili się żaden z trzech świadków; rozprawę odroczone w celu ustalenia przyczyn nieobecności;
22. na rozprawę w dniu 4.10.2017 r. stawili się jeden z trzech świadków i został przesłuchany, drugi ze świadków wniosł o przesłuchanie w drodze pomocy prawnej;
23. na rozprawie w dniu 29.11.2017 r. stwierdzono, że nie nadeszła odezwa z Sądu Rejonowego w Szamotułach i wydano postanowienie o odroczeniu rozprawy;
24. na rozprawie w dniu 10.01.2018 r. odczytano odezwę z wykonanych czynności w drodze pomocy prawnej;
25. na rozprawę w dniu 13.04.2018 r. stawili się jeden świadek, którego przesłuchano; zlecono Sądowi Rejonowemu w Lesznie przesłuchanie jednego świadka w drodze pomocy prawnej;
26. na rozprawę w dniu 9.05.2018 r. nie stawili się żaden z czterech świadków; sąd stwierdził, że nie nadeszła odezwa z czynności wykonywanych w drodze pomocy prawnej;
27. na rozprawę w dniu 9.07.2018 r. nie stawili się świadek i stwierdzono, że nie nadeszła odezwa;
28. na rozprawie w dniu 17.09.2018 r. sąd odczytał odezwę z czynności wykonanych w drodze pomocy prawnej;
29. na rozprawie w dniu 7.11.2018 r. nastąpiło zamknięcie przewodu sądowego i odroczenie wydania wyroku;
30. na rozprawie w dniu 21.11.2018 r. wznowiono przewód sądowy w celu przesłuchania trzech świadków i rozprawę odroczone w celu ich wezwania;
31. na rozprawę w dniu 21.12.2018 r. nie stawili się żaden z trzech świadków;

32. na rozprawę w dniu 25.01.2019 r. nie stawiał się żaden z trzech świadków;
33. na rozprawę w dniu 18.03.2019 r. nie stawiał się żaden z dwóch świadków; zlecono przesłuchanie świadków w drodze pomocy prawnej;
34. na rozprawie w dniu 13.06.2019 r. stwierdzono, że nie nadeszła odezwa;
35. na rozprawie w dniu 29.07.2019 r. stwierdzono, że nie nadeszła odezwa;
36. na rozprawie w dniu 24.09.2019 r. ujawniono zapisek i wydano postanowienie o odroczeniu rozprawy;
37. na rozprawie w dniu 25.10.2019 r. Sąd Rejonowy w Oleśnicy wydał wyrok, II K 645/15, w którym uznał K. S. za winnego popełnienia dwóch przestępstw z art. 286§1 KK na szkodę firmy (...) i firmy (...) z K.;
38. w dniu 21.01.2020 r. została złożona apelacja obrońcy oskarżonego K. S.;
39. w dniu 24.02.2020 r. przedstawiono akta sprawy sądowi odwoławczemu, tj. Sądowi Okręgowemu we Wrocławiu;
40. w dniu 26.02.2020 r. nastąpiło wylosowanie sędziów do rozpoznania sprawy IV Ka 265/20;
41. w dniu 3.11.2020 r. wydano zarządzenie o ustaleniu składu 3-osobowego z pominięciem składu wylosowanego przez (...);
42. w dniu 13.11.2020 r. wydano zarządzenie o wyznaczeniu rozprawy odwoławczej;
43. na rozprawie odwoławczej w dniu 16.12.2020 r. odroczone wydanie wyroku do 30.12.2020 r.;
44. na rozprawie w dniu 30.12.2020 r. wznowiono przewód sądowy; akta sprawy zwrócono Sądowi Rejonowemu w Oleśnicy w celu uzupełnienia uzasadnienia wyroku;
45. w dniu 18.01.2021 r. akta sprawy przekazano Sądowi Rejonowemu w Oleśnicy;
46. zarządzeniem z dnia 17.02.2021 r. przedłużono termin do sporządzenia uzasadnienia do dnia 17.03.2021 r., a następnie do dnia 31.03.2021 r. (zarządzeniem z dnia 18.03.2021 r.);
47. w dniu 30.08.2021 r. zarządzono o doręczeniu odpisu uzupełnionego uzasadnienia;
48. w dniu 4.10.2021 r. obrończyni oskarżonego K. S. złożyła uzupełnioną apelację;
49. w dniu 11.10.2021 r. wydano zarządzenie o przyjęciu apelacji;
50. w dniu 5.11.2021 r. akta sprawy przedstawiono sądowi odwoławczemu;
51. w dniu 22.12.2021 r. zarządzono o wyznaczeniu rozprawy odwoławczej na dzień 26.01.2022 r.;
52. sędzia sprawozdawca złożył wniosek o odwołanie rozprawy odwoławczej, ze względu na niemożność zapoznania się z całością zgromadzonego materiału dowodowego obejmującego 84 tomy akt i inne wyznaczone sesje w okolicach ww. terminu; wniosek został uwzględniony i rozprawa odwołana; kolejny termin nie został wyznaczony.

Oceniając postępowanie toczące się w sprawie oskarżonego K. S. przez pryzmat wskazanych na wstępie przesłanek przewlekłości postępowania, stwierdzić należy, iż doszło do rażącej przewlekłości postępowania toczącego się przed Sądem Rejonowym w Oleśnicy pod sygn. II K 645/15 oraz przed Sądem Okręgowym we Wrocławiu pod sygn. IV Ka 265/20.

Sprawa została przekazana do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Oleśnicy w dniu 18.08.2015 roku, a dopiero po roku czasu, w dniu 27.07.2016 roku nastąpiło otwarcie przewodu sądowego. W toku całego postępowania przed tym Sądem, trwającego nieco ponad 4 lata (wyrok wydano w dniu 25.10.2019 roku), przesłuchano bezpośrednio 7 (siedmiu) świadków oraz kilkunastu świadków w drodze pomocy prawnej. Mając zatem na uwadze czas trwania tego postępowania i czynności dowodowe, które należało w niej wykonać, stwierdzić należy, że trwało ono dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia tych okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla rozstrzygnięcia sprawy.

W dniu 24.02.2020 r. sprawa została przekazana do rozpoznania sądowi odwoławczemu, tj. Sądowi Okręgowemu we Wrocławiu (IV Ka 265/20). Dopiero w dniu 13.11.2020 r., a więc po 9 miesiącach, wydano zarządzenie o wyznaczeniu rozprawy odwoławczej, po czym na rozprawie w dniu 30.12.2020 r. wznowiono przewód sądowy i akta sprawy zwrócono Sądowi Rejonowemu w Oleśnicy w celu uzupełnienia uzasadnienia wyroku. Po upływie 11 miesięcy, w dniu 5.11.2021 r. ww. sąd przedstawił akta sprawy ponownie sądowi odwoławczemu.

Rozprawa odwoławcza przed Sądem Okręgowym we Wrocławiu została wyznaczona na dzień 26.01.2022 roku. Została ona odwołana na wniosek sędziego sprawozdawcy. Kolejny termin rozprawy odwoławczej nie został wyznaczony. Postępowanie w instancji odwoławczej trwa już ponad dwa i w tym czasie jedynie uzupełniono uzasadnienie wyroku wydanego w pierwszej instancji.

Mając zatem na względzie czas trwania tego postępowania i podjęte do tej pory czynności, stwierdzić należy, że doszło do rażącej nieuzasadnionej zwłoki, skutkującej naruszeniem prawa oskarżonego do rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie. Sąd Okręgowy we Wrocławiu powinien niezwłocznie wyznaczyć rozprawę odwoławczą i rozpoznać sprawę, zintensyfikować zatem czynności w celu jej merytorycznego rozpoznania w rozsądnym terminie.

Wobec stwierdzenia, że w postępowaniu toczącym się przed Sądem Rejonowym w Oleśnicy (sygn. akt II K 645/15) oraz przed Sądem Okręgowym we Wrocławiu (IV Ka 265/20) nastąpiła przewlekłość, przez co naruszone zostało prawo oskarżonego K. S. do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki – należało zasądzić od Skarbu Państwa, tj. Sądu Rejonowego w Oleśnicy oraz Sądu Okręgowego we Wrocławiu ze środków własnych tych jednostek na rzecz oskarżonego K. S. po 7.500 zł.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu miał na względzie, że zgodnie z art. 12 ust. 4 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania, minimalna wysokość sumy pieniężnej jaką należy zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz skarżącego wynosi 500 zł za każdy rok dotychczasowego trwania postępowania, niezależnie od tego, ilu etapów postępowania dotyczy stwierdzona przewlekłość. Ponieważ postępowanie w niniejszej sprawie zainicjowane zostało aktem oskarżenia, który wpłynął do Sądu Rejonowego w Oleśnicy w dniu 30.11.2006 roku, to za każde z piętnastu zakończonych lat postępowania na rzecz K. S. należałoby zasądzić łączną sumę 7.500 zł. Wobec rażącej przewlekłości postępowania prowadzonego przez oba wymienione sądy, Sąd Apelacyjny we Wrocławiu postanowił o przyznaniu skarżącemu wyższej sumy pieniężnej, tj. 15.000 zł.

W związku z wymienionym rozstrzygnięciem, wnioskodawcy należało też zwrócić wniesioną opłatę od skargi w wysokości 200 zł.

W tym stanie rzeczy, orzeczono jak na wstępie.

SSA Wiesław Pędziwiatr	SSA Jerzy Skorupka	SSA Artur Tomaszewski
------------------------	--------------------	-----------------------